

**Stredná odborná škola hotelových služieb a dopravy,
Zvolenská cesta 83, 984 01 Lučenec**

Dodatok č. 5 k Školskému poriadku

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie

Školský rok 2025/2026

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie

Názov školy: Stredná odborná škola hotelových služieb a dopravy v Lučenci

Obdobie plánu: školský rok 2025/2026

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Stručný popis, ako škola uplatňuje jednotlivé Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (s uplatňovaním, ktorých Štandardov má ŠaŠZ dobrú prax a pri uplatňovaní, ktorých Štandardov identifikuje nedostatky, a v čom sú ich príčiny)

Škola považuje inkluzívny prístup ku všetkým žiakom za jednu zo svojich kľúčových priorít, pričom dôraz kladie na rovnosť práv, rešpektujúce medziľudské vzťahy a podporu rozmanitosti v edukačnom procese. Inklúzia chápe vzdelávanie ako prostredie bez predsudkov a diskriminácie, ktoré aktívne zapája všetkých žiakov vrátane tých so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne slabšieho prostredia, s odlišným jazykovým zázemím alebo mimoriadnym nadaním. Efektívny rozvoj potenciálu každého žiaka predpokladá individuálnu podporu počas vzdelávacej cesty a zároveň rozvíjanie empatie a otvorenosti voči inakosti. Neodmysliteľnou podmienkou je pritom pripravenosť pedagógov flexibilne reagovať na rôznorodé potreby žiakov, čo si vyžaduje otvorenosť voči diverzite a schopnosť prispôbovať vyučovanie individuálnym potrebám – z čoho prirodzene vyplýva význam systematického profesijného rozvoja učiteľov a odborných zamestnancov ako základného piliera inkluzívnej školnej stratégie. Škola kladie dôraz na aktívnu prevenciu diskriminácie a segregácie, pričom prijíma opatrenia na ich včasné predchádzanie. Zároveň je pripravená pružne reagovať a účinne zasiahnuť v prípade, že by vzniklo riziko segregácie, s cieľom ju eliminovať a zabezpečiť inkluzívne prostredie pre všetkých žiakov.

V rámci aktivít podporujúcich desegregáciu škola vydala Dodatok č. 1 k školskému poriadku s názvom *Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní*. Tento dokument predstavuje ďalší krok v naplňaní požiadaviek školského zákona v oblasti prevencie a eliminácie segregácie. Štandardy obsahujú konkrétne odporúčania a postupy pre všetkých aktérov vzdelávacieho procesu, ktorých cieľom je efektívne predchádzať vzniku segregácie a prispieť k jej odstraňovaniu tam, kde sa objaví. V rámci našej praxe v oblasti desegregácie uplatňujeme, popri výchove a vzdelávaní, súbor štandardov, postojov a hodnôt, ktoré tvoria základ inkluzívneho a rešpektujúceho školského prostredia.

Štandardy nášho školského prostredia zahŕňajú:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Tieto hodnoty aktívne pestujeme u žiakov aj zamestnancov ako súčasť každodenného života našej školy.

a) Štandardy priestorovej desegregácie v našej škole:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylúčovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávacie proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie v našej škole:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylúčovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávacie program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.
- Všetky skupiny žiakov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie v škole:

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov podľa platných právnych predpisov bez vylúčovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.

- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa naplňovanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

Slabé stránky školy v oblasti desegrácie:

Naša škola si uvedomuje, že priznať a pomenovať slabé miesta je viac menej prvý krok k skutočnému zlepšeniu. Aj naša škola, ktorá sa snaží o desegregáciu, môže čeliť a aj čelí rôznym výzvam. Nebojíme sa ich zadefinovať ako predpoklad východiska pre implementáciu účinných opatrení, ktoré vedú k eliminácii rôznych „výziev“ a k vytváraniu spravodlivého a inkluzívneho školského prostredia, v ktorom má každý žiak možnosť naplno rozvinúť svoj potenciál:

Nevedomé stereotypy alebo predsudky - nielen medzi žiakmi, ale aj medzi zamestnancami môžu pretrvávať postoje, alebo zakorenené vzorce myslenia, ktoré môžu spôsobovať vylučovanie alebo stigmatizáciu určitých skupín.

Škola s prevahou jedného etnika - naša škola s pôvodne etnicky rôznorodým zastúpením žiakov sa v dôsledku demografických zmien postupne stáva etnicky homogénnou / etnicky jednotvárnou. Tento jav môže byť výsledkom rôznych faktorov, ako je napríklad sťahovanie obyvateľstva, zmeny v spádovej oblasti, odchod časti majority do iných vzdelávacích inštitúcií či nižší počet zápisov detí z rôznych komunít. Medzi významný faktor patrí aj priamo pomenovaná skutočnosť, že rómski rodičia prihlasujú deti do škôl s ohľadom na ich finančnú situáciu. Takáto skutočnosť môže mať vplyv na sociálne a kultúrne prostredie školy a môže viesť k oslabeniu interkultúrnej výmeny a vzájomného porozumenia medzi rôznymi skupinami žiakov. V tejto súvislosti je dôležité, aby škola v spolupráci so zriaďovateľom, komunitou a rodičmi aktívne hľadala spôsoby, ako podporiť rozmanitosť a inklúziu – napríklad formou spolupráce s inými školami, organizovaním spoločných aktivít alebo vytváraním atraktívneho a otvoreného školského prostredia, ktoré osloví širšie spektrum detí a rodín z regiónu.

Oblasti možného zlepšenia:

- identifikácia možností skvalitnenia spolupráce rodiny a školy
- identifikácia možností skvalitnenia inkluzívnej kultúry školy
- identifikácia možností skvalitnenia inkluzívneho vzdelávania

II. Ciele a vízia plánu

Krátkodobé alebo dlhodobé ciele, ktoré škola chce dosiahnuť v oblasti zabezpečenia rovnakého prístupu k vzdelávaniu.

Vízia školy

Vytvoriť inkluzívne, spravodlivé a rovné prostredie vo výchove a vzdelávaní, v ktorom má každý žiak – bez ohľadu na etnický pôvod, sociálne zázemie či iné rozdiely – rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu, spoločnému učebnému priestoru a rozvojovým príležitostiam.

Výzva č 1.: - inkluzívna škola, ktorá zabezpečí kvalitné a dostupné vzdelávanie smerujúce k úspešnému uplatneniu sa v živote, sebarozvoju a dobrým vzťahom pre všetkých jej aktérov.

Výzva č. 2.: - zvýšenie prestíže školy ako vzdelávacej inštitúcie pre majoritu a minoritu.

Ciele:

- podporovať inkluzívne vzdelávanie – vytvárať podmienky na spoločné vzdelávanie a začlenenie detí cudzincov
- realizovať rôzne školské aktivity (športové, odborné) súťaže, ktoré umožňujú zapojenie všetkých žiakov bez ohľadu na ich pôvod, pohlavie, náboženské vyznanie alebo iné charakteristiky
- vytvárať inkluzívne prostredie prostredníctvom adaptačných dní
- pomáhať deťom dosahovať aktuálnu úroveň ich rozvoja prostredníctvom individuálneho vzdelávania, podporných opatrení v spolupráci s pedagogickým asistentom
- dosahovať zlepšenie vzdelávania a dochádzky

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

Konkrétne opatrenia (napr. podľa Časti B Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní) a časový harmonogram rozvrhnutia aktivít a určenie zodpovedností za ich plnenie:

Oblasť	Opatrenie	Popis aktivít	Zodpovednosť	Termín
Prevenca	Realizovať preventívne programy s cieľom budovania pozitívnej sociálnej klímy.	„Ja a súčasť kolektívu“ – práca s utužovaním kolektívu	Triedni učitelia, mentorka a ŠPT tím	Školský rok 2025/2026 priebežne
Prevenca	Odstraňovanie stereotypov a predsudkov	Besedy v triedach	Triedni učitelia, mentorka a ŠPT tím	Školský rok 2025/2026 priebežne
Prevenca	Bezpečné prostredie pre každého	Aktivity zamerané na bezpečné prostredie	Triedni učitelia, MOV, mentorka a ŠPT tím	Školský rok 2025/2026 priebežne
Prevenca	„Správaj sa normálne“	10-mesačný program zameraný na budovanie mostu dôvery medzi políciou, školou, deťmi, rodinou a verejnosťou	Triedni učitelia, preventista školy a ŠPT tím	Školský rok 2025/2026 priebežne
Podpora inklúzie a rovnosti	Školské kolá – súťaže odborné, športové	Zapájanie všetkých žiakov bez rozdielu do rôznych súťaží	Triedni učitelia, MOV a ŠPT tím	Školský rok 2025/2026 priebežne
Podpora inklúzie a rovnosti	Krúžková činnosť	Zapájanie všetkých žiakov bez rozdielu do krúžkových činností	Pedagogickí zamestnanci školy	Školský rok 2025/2026 priebežne
Vzdelávanie zamestnancov	Zvýšiť odborné kompetencie v oblasti inkluzívnej klímy v škole.	Využívať dostupné vzdelávania v oblasti inklúzie pre každého PZ a OZ aspoň raz za školský rok	Pedagogickí a odborní zamestnanci školy	Školský rok 2025/2026 priebežne

Podpora rozvoja	Diagnostikovanie detí, podpora rozvoja	Pravidelne realizovať diagnostiku detí s cieľom ich veku primeraného rozvoja, reagovať na ich potreby, optimalizovať rozvoj prostredníctvom podporných opatrení, individuálneho prístupu, spolupracovať s pedagogickým asistentom	Pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci, pedagogickí asistenti	Školský rok 2025/2026 priebežne

IV. Podpora a spolupráca

Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť (napr. NIVAM, neziskové organizácie,) a zapojenie rodičov a komunity (napr. informačné stretnutia).

V oblasti podpory a spolupráce sme identifikovali možných partnerov pre spoluprácu:

- Národný inštitút vzdelávania a mládeže, krajské pracovisko v Banskej Bystrici – oblasť vzdelávania.
- Centrum poradenstva a prevencie Lučenec – oblasť prevencie
- Mestská polícia Lučenec – oblasť prevencie
- Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Lučenci – oblasť prevencie
- ÚPSVaR sociálna kuratela
- Obecné úrady – oblasť záškoláctva
- Space Lučenec – mimoškolské aktivity
- Regionálne centrum podpory učiteľov v Lučenci – oblasť vzdelávania
- Banskobystrický samosprávny kraj – metodické usmernenie